



RESQ AS
Haglandsvegen 20
5514 HAUGESUND

Kontakt saksbehandler
Sissel Berntsen, 51568820

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved RESQ Haugesund Kontrollnummer: 2022.209.I.SFRO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Per Øyvind Solstrand

Fra Statsforvalteren i Rogaland:
Sissel Berntsen

Andre deltagere fra virksomheten:
Hanne Stensland
Jan Egil Brevik
Audun Sundve

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Rogaland:
Kristian Falnes Solberg

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved ResQ Haugesund den 24. august 2022 og digitalt møte på Teams 09.november 2022. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Rogaland avdekket 3 avvik og ga 2 anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

- Virksomhetens utforming av brannøvingsplassen er mangelfull
- Virksomhetens miljørisikovurdering har mangler
- Virksomhetens substitusjonsvurdering har mangler

Anmerkninger:

- Virksomhetens bruk av brannskum kan ha forurenset grunn og grunnvann
- Virksomhetens vedlikeholdsrutiner kan forbedres

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

17. november 2022	Sissel Berntsen	Kristen R. Kristiansen
dato	kontrollør	fagleder forurensing

Statsforvalteren i Rogaland

Kopi av rapporten sendes til:

- Haugesund kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: RESQ HAUGESUND	
Organisasjonsnr.: 974799200	Eies av: 981616677
Bransjenr. (NACE-kode): 85.599 - Annen undervisning ikke nevnt annet sted	

Kontrollert enhet

Navn: RESQ HAUGESUND	Anleggsnr.: 1149.0270.01
Kommune: Haugesund	Fylke: Rogaland
Anleggsaktivitet: Brannøvelsesplass	
Tillatelse gitt: 18.04.1990	Sist endret: 19.03.2020

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Miljødirektoratet sin nasjonale tilsynsaksjon for brannøvingsplasser. Mål for aksjonen er å kontrollere om det blir brukt PFAS-holdig slukkeskum og bidra til å redusere ulovlige utslipp av PFAS-holdig slukkevann til vann og grunn. I tillegg vil en kontrollere om virksomhetene overholder relevant regelverk for brannøvingsplasser. Tilsynsaksjonen skal også avklare om flere brannøvingsplasser bør ha egne tillatelser.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Drift og vedlikehold
- Avfall
- Utslippskontroll
- Produkter

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

ResQ Haugesund plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må ResQ Haugesund innen 15.januar 2023 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfropost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Rogaland v/Sissel Berntsen.

4. Varsel om gebyr

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for kontroller på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnadene for gjennomføringen av kontrollen. Vi varsler derfor at vi i henhold til forvaltningsloven § 16, tar sikte på å fastsette gebyrsats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet. Dette betyr i så fall at dere skal betale kr. 28 100,- i gebyr for kontrollen.

Hjemmel for et vedtak om sats for kontroll av virksomheter er forurensningsforskriften § 39-7 eller § 39-8. Dere har anledning til å kommentere dette varselet. jf. forvaltningsloven § 16. Eventuelle kommentarer må sendes til Statsforvalteren i Rogaland innen to uker etter at dette brevet er mottatt.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Rogaland (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomhetens utforming av brannøvingsplassene er mangelfull.

Avvik fra:

Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 7 første ledd.

Kommentarer:

Forurensningsloven § 7 omhandler plikten til å unngå forurensning og sier at ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning, med mindre det er lovlig etter §§ 8 og 9 eller gitt tillatelse til etter § 11.

Under befaring av nedre brannøvingsfelt ble det observert at fugemassen mellom betongskjøtene synes å være utilstrekkelig tetting. Ved bruk av brannøvingsplassen med brannobjektet «Storkar» vil det være fare for at avrenningen fra brannøvingsfeltet vil havne mellom betongskjøtene og forurense grunnen. Samme forhold ble anmerket under inspeksjonen i 15.12.2010. (Inspeksjonsrapport 2010.179.I.FMRO)

Under vises bilde hvor tettingen er utilstrekkelig, se bilde 1.



Bilde 1 Utilstrekkelig tetting på brannøvingsfeltet

Utslipp fra brannøvingsplassen skal ikke medføre nevneverdig skade og ulempe på ytre miljø. Virksomheten må vurdere tettingen mellom betongskjøytene slik at utslipp ikke fører til nevneverdig skade eller ulempe for miljøet.

På øvre brannøvingsfelt er det installert to brannobjekter «Krysskar» og «Vippekar» hvor det benyttes brannskum i sammenheng med trening. Det er oppsamlingskant rundt dette brannøvingsfeltet. Utenfor betongplaten er det gruslagt og en fjellvegg i bakkant. På kontrolldagen ble det observert at deler av grusen hadde en mørkere farge enn øvrig grus som lå lengre ute fra betongplaten. Dette tyder på at grusen kan har blitt påvirket av brannøvingsaktiviteten, se bilde 2 under. Bilde 3 er fra finn.no/kart viser flyfoto fra 2017 som tyder på at det er påvirkning av grusen etter brannøving.



Bilde 2 Påvirkning fra brannøvingsaktivitet.



Bilde 3. Flyfoto fra 2017 (finn.no/kart).

Utslipp fra brannøvingsplassen skal ikke medføre nevneverdig skade og ulempe på ytre miljø.

Avvik 2

Virksomhetens miljørisikovurdering har mangler

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) § 5 annet ledd punkt 6.

Kommentarer:

Virksomheten skal i henhold til internkontrollforskriften § 5, punkt 6 kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. En slik kartlegging og risikovurdering skal være skriftlig.

Gjennom miljørisikovurderingen skal virksomheten vurdere sannsynligheten for at en uønsket hendelse kan inntreffe og ha oversikt over de miljøverdier som kan bli berørt av forurensningen for driften, inkludert hvilke konsekvenser slik forurensning kan ha for omgivelsene (Vann, grunn, luft, flora og fauna).

ResQ Haugesund har en miljørisikovurdering, dokument «Miljøaspekter, ResQ Haugesund», sist endret 10/10/2021. Den viser en kartlegging av miljøaspekter på definerte området og med beskrivelse med miljøpåvirkning med tilhørende tiltak. Oppsamlingssystemet for slukkevann ved de to brannøvingsplassene er oppgitt av ResQ til å være betongplatene hvor det pågår brannøving og oljeutskiller anlegget. Miljørisikovurderingen omfatter ikke risikovurdering av oppsamlingssystemet for slukkevann med hensyn på utslippsfare. Det skal være synliggjort i miljørisikovurderingen at oppsamlingssystemet har vært vurdert for forurensningsfare. Andre aktiviteter/hendelser som foregår fra brannøvingsplassen med tanke på utslipp til ytre miljø må sannsynliggjøres f.eks. PFAS forurensning fra tidligere bruk av PFAS-holdig skum.

Avvik 3

Virksomhetens substitusjonsvurdering har mangler.

Avvik fra:

Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 3 a.

Kommentarer:

Virksomheter som bruker produkter med farlige kjemikalier, har plikt til å gjennomføre substitusjonsvurderinger, det vil si vurdere om produktene kan erstattes av mindre farlige alternativer, jf. produktkontrollloven. Virksomheten er altså selv ansvarlig for å aktivt vurdere de kjemikaliene som blir brukt ved virksomheten. Mindre skadelige alternativ skal velges dersom det kan gjøres uten rimelig kostnad og ulempe. Utførte substitusjonsvurderinger skal dokumenteres skriftlig.

ResQ har etablert rutiner for substitusjon i sin prosedyre «kjemikaliehåndtering og substitusjon, ResQ-MS-HSE-PRO-013» datert 05.06.2016. ResQ Haugesund har implementert et system for håndtering av kjemikalier (Eco Online) i 2018. Under tilsynet kom det frem at det er foretatt substitusjonsvurderingen av ulike kjemikalie, men at det mangler skriftlig dokumentasjon på enkelte vurderinger som er gjort.

Virksomheten skal gjøre en slik vurdering for alle kjemikalier i bruk ved virksomheten som kan ha negativ effekt på ytre miljø.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomhetens bruk av brannskum kan ha forurenset grunn og grunnvann

Kommentarer:

Virksomheten sendte inn et teknisk data blad for Foamtec AFFF 3 % F. Under kontrollen kom det frem at dette var et produkt som var brukt på lokasjonen i perioden 2011-2013. Ifølge det tekniske databladet (tds) er det beskrivelse på at brannskummet blant annet inneholder fluorkarbon surfaktant(er). Ifølge Miljødirektoratet faktaark M-1619 I 2020 oppgis det eksempler på PFAS-holdig skum. Alle AFFF-skum inneholder PFAS og er forbundet med stor fare for forurensning av utslipp til vann, luft og grunn. Det kan være risiko for at ResQ har utlekking av PFAS fra anlegget sitt fremdeles, gjennom vannførende infrastruktur mv, og at grunnen kan være forurenset. Statsforvalteren vurderer det dithen at en ikke kan utelukke at bruk av PFAS-holdig slukkeskum kan ha forurenset resipientene på øvelsesområdet som grunn og grunnvann.

Anmerkning 2

Virksomhetens vedlikeholdsrutiner kan forbedres

Kommentarer:

ResQ har jevnlig inspeksjon av anlegget med faste sjekkpunkter. Her inngår kontroll av dieseltanker som følger et 5-årig vedlikeholdsprogram. Inspeksjonen utføres av tredje part (privat firma) som også benytter kamera til denne kontrollen. Det utføres også kontroll av nedgravd bensintank på øvre felt som er nedgravd. Vedlikeholdsrutinen for inspeksjon og forebyggende vedlikehold kan forbedres med å inkludere dekke og avløpsledninger.

8. Andre forhold

Om virksomheten

ResQ Haugesund tilbyr undervisning og kurstjenester innenfor brann-og redning innfor offshore og maritim bransje. Det er 11 fast ansatte og ca. 40 innleide instruktører som deltidsansatt.

ResQ Haugesund er sertifisert i henhold til ISO 9001 og ISO 14001, Achilles JQS, Magnet JQS og Sjøfartsdirektoratet.

Tidligere har Statens Havarivernskole vært på lokaliteten. Bleivik Eiendom AS står som eier av eiendom gnr/bnr 18/61 i Haglandsvegen 20. Bleivik Eiendom AS eier hele øvingsområdet, som omfatter infrastruktur, bygningsmasse inkludert brannobjektene. Eiendommen har tidligere vært eid av Haugesund kommune.

Det er to brannøvingsfelt på lokasjonen, henholdsvis nedre brannfelt og øvre brannfelt. Brannskum blir brukt på begge disse lokasjonene. På nedre felt blir det brukt på brannobjektet «Storkar» og «Generator», mens på øvre brannfelt blir det brukt på brannobjektene «Krysskar» og «Vippekar».

Brannskum som brukes til trening hos ResQ Haugesund er TF5X 3% FP. Leverandøren av dette produktet er Alf Lea & Co Brannvern som bekrefter at «FP» i handelsnavnet står for «Freeze Protection».

Tillatelse etter forurensningsloven

ResQ Haugesund har utslippstillatelse gitt av Miljødirektoratet (da SFT, Statens Forurensningstilsyn). Tillatelsen ble gitt til Statens Havarivernskole 18.04.1990. I rundskriv fra Miljøverndepartementet, T-3/12 er Statsforvalteren delegert saksområdet for brannøvingsplasser etter forurensningsloven.

Statsforvalteren har hjemmel i forurensningsloven § 18 tredje ledd til å trekke tilbake eller endre utslippstillatelser etter 10 år. I årets tildelingsbrev fra Miljødirektoratet har Statsforvalteren fått i oppdrag å gå gjennom alle eldre tillatelser og oppdatere disse slik at vilkårene som stilles gjenspeiler moderne teknologi og renskrav.

Statsforvalteren har kommet frem til at dagens tillatelse er udatert, og vurderer at denne må sannsynligvis trekkes tilbake, slik at ResQ Haugesund må søke om en ny tillatelse i henhold til gjeldende krav til forurensningsloven. Dere vil motta et eget varsel om tilbaketrekking i egen sak i løpet av kort tid. Varselet kan kommenteres.

Ledningsnett

Deler av avløpsnettet var tilgjengelig for inspeksjon da de underjordiske fordrøyningsbassengene ble inspisert, men det var vanskelig å få oversikt over alle detaljene. Det var derfor nyttig å få presentert oversikten over byggetegningene som viser Statens Havarivernskole sitt planlagte rørtekniske anlegg i grunnen. Slik vi oppfattet det, viste den ene skissen (fra 1980) det øvre/østre feltet, mens to av de andre (fra 1979) viste deler av det nedre/vestre feltet. Ved tilsynet var det i enkelte tilfeller usikkert hvilke kummer som representerte hva og om det fantes oversiktstegninger.

Tegningene for øvre felt (Plattform A og B) later til å samsvare med det som ble observert ved tilsynet og som kan observeres på kart/flybilder. Når det gjelder øvrig kartverk (brannkar 1, 2, 3, 4 og 5, 6, 7) er det vanskelig å finne dette igjen i forhold til det vi observerte ved tilsynet og ser på øvrig kartverk. Vi er usikre på om kartverket er tilstrekkelig oppdatert og om det har vært fysiske endringer som må komme med på et kartverk.

Vi oppfatter det derfor slik at det eksisterer kartverk over ledningsnettet, men vi er usikre på om det er satt sammen til en helhet. Med helhet menes at en på et kart kan følge avløpet fra et gitt sted på et felt, via samleledninger og rensanlegg og til utløp i resipienten. Vi har derfor følgende anbefalinger:

1. I dag finnes det en god del digitale tegneprogram og program som kombinerer tegninger med digitale kartverk. Slike program visualiserer rørsystemer i 3-dimensjoner og kan kombineres med kart/flybilder. Programmene/kartverkene gir mulighet for å vise forskjellige lag/temaer der et bestemt avløp eller en bestemt innretning vises og kan kombineres med andre. Vi vil sterkt anbefale at tilgjengelige opplysninger om de enkelte avløpslinjene digitaliseres og kartfestes.
2. ResQ har et omfattende anlegg som innebærer et omfattende rørsystem. Dette er sammensatt av rør med ulike materialer, dimensjoner og med ulik alder. Vi anbefaler at disse egenskapene knyttes til de ulike rørledningene i et kartverk. På det viset kan det

også etableres klare tilsyns- og driftsrutiner og den kan skapes koplinger til miljørisikovurderinger.

3. En rask måling på kart viser at de tette arealene på øvingsområdene utgjør ca. 12 dekar. Dette inkluderer også de direkte øvingsarealene. Kartverket bør kunne illustrere de direkte øvingsarealene og øvrige arealer sammen med tilhørende ledningsnett.
4. Ved tilsynet ble de vist fram eksempler på prosedyrer knyttet til de ulike installasjonene. Slike prosedyrer kan også koples til et ledningskartverk.

Ved utarbeiding av en ny tillatelse, vil oversikt over røranlegg, renseanlegg, arealer og ulike installasjoner være sentrale element.

Registrering i fagsystemet Grunnforurensning

Under tilsynet ble registrering i Miljødirektoratets database Grunnforurensning diskutert.

Fagsystemet Grunnforurensning inneholder informasjon om forurensning i grunnen og hvor det er mistanke om forurensning i Norge.

Statsforvalteren i Rogaland krever ikke undersøkelser av grunnen som en del av denne tilsynsaksjonen. Dette vil bli et tema i søknadsprosessen med en ny tillatelse etter forurensningsloven. Om ResQ Haugesund allikevel igangsetter undersøkelser av grunnen må det benyttes foretak med særlig faglig kompetanse.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven), § 3a "substitusjonsplikt" og § 10 "rett til informasjon"
- Forskrift om begrensnig i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften), § 2-9 "PFOS i brannskum" og § 4-1, jf. Forordning EU (2019/1021)

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Teknisk datablad FOMTEC AFFF 3 % F. Revidert 10-03-2022.
- Sikkerhetsdatablad AFFF 3 % F, revidert 05-02-2021.
- Presentasjon Statsforvalteren 24.08.2022.